
Disippelskap telt på én hånd

Lars Olav GjØra. Fra Credo 04/2014

Ordet 'disippel' brukes mange ganger i evangeliene, men faktisk ikke så mange ganger av Jesus selv. Vi kan faktisk telle på én hånd de gangene han spesifikt sier noe om hva som skal kjennetegne hans disipler. Her følger de fem viktigste punktene om disippelskap ifølge Jesus.

1. EN DISIPPEL BLIR MER LIK JESUS

En disippel av Jesus er mer enn en etterfølger av Jesus. Ordet betyr 'elev' eller 'lærling', altså en som blir opplært til å bli som sin læremester. Der nynorske bibler har 'læresvein' brukes nesten alltid 'disippel' på bokmål. Bibelselskapet gjør et unntak i Lukas 6,40: "En lærling står ikke over sin mester, men når han er utlært, blir han som sin mester." Som disipler har vi et daglig mål: Å bli mer og mer lik Jesus, helt til vi til slutt til og med skal få en kropp "lik den kroppen han selv har i herligheten".¹ Det vil si at vi alltid er lærlinger og aldri ferdig utlært mens vi lever her på jorda, samtidig som vi alltid skal ha som mål å bli mer lik Jesus.

2. EN DISIPPEL BLIR OPPLÆRT I JESU ORD OG BLIR I DEM

I Matteus 28,19-20 ber Jesus apostlene om å lære nye disipler "alt det jeg har befalt dere". De nye lærlingene skulle ikke ha apostlene som læremestre, men Jesus. Det var *hans* ord som alltid skulle tas videre til nye generasjoner. Jesus snakker også om sine egne ord med noen jøder "som var kommet til tro på ham"² i Johannes 8. Det blir fort tydelig at disse jødene ikke hadde en ekte, tilstrekkelig eller "frelsende" tro.³ De trodde til en viss grad og så kanskje på seg selv som disipler. Derfor understreker Jesus: "Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler."

Hva betyr det å "bli" i Jesu ord? Andre steder brukes samme uttrykk om å bo i et hus,⁴ men også ofte om å oppholde seg på et bestemt sted og ikke forlate dette.⁵ Så vi kan si at virkelige disipler av Jesus forlater ikke Jesu ord, men de oppholder seg konstant der så man nesten kan si at de "bor" i hans ord. Bibellesning og bibelstudier står derfor sentralt i et disippelliv.

3. EN DISIPPEL SETTER JESUS HØYERE ENN ALT ANNET

En gang Jesus hadde en stor folkemengde følgende etter seg, benytter han faktisk anledningen til å gjøre det klart hva det egentlig vil si å være en disippel: Jesus må komme foran eget liv, familie og eiendeler.

¹ Fil 3,21

² Joh 8,31

³ I Johannes brukes også vanligvis en annen grammatisk konstruksjon om en frelsende tro enn den som brukes her. Interessant nok er det snakk om en slik "ekte" tro i vers 30.

⁴ Luk 8,27

⁵ Samme grammatiske konstruksjon i f.eks. Luk 10,7; Joh 7,9; Joh 11,6; Apg 27,31

“Om noen kommer til meg og ikke setter dette høyere enn far og mor, kone og barn, brødre og søstre, ja, høyere enn sitt eget liv, kan han ikke være min disippel. Den som ikke bærer sitt kors og følger etter meg, kan ikke være min disippel... Ingen av dere kan være min disippel uten å gi avkall på alt han eier.”⁶

Jesus sier at det ikke er nok bare å tro på ham. Man må sette ham høyest i livet sitt. Han illustrerer poenget med to korte lignelser: Én om å beregne kostnadene før man begynner å bygge et tårn slik at man har råd til å gjøre det ferdig, og én om en konge som overveier om han har nok menn til å dra i krig.⁷ Det er altså en avgjørelse verdt en overveielse om man skal bli en disippel, det er ikke noe man tar lett på. Jesus ville tydeligvis ha overgitt disipler framfor en stor flokk med etterfølgere. Vi må være klare til å fullføre det vi har påbegynt, og vi må være klar over at disippelskap koster.

4. EN DISIPPEL ELSKER ANDRE DISIPLER TIL ET VITNESBYRD FOR VERDEN

“Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler: at dere har kjærlighet til hverandre.”⁸

Det dreier seg ikke om at verden skal forstå at vi er ‘kristne’ gjennom at vi elsker hverandre. Dette får ikke mennesker automatisk nærmere Jesus, ettersom kristne ikke alltid er attraktive for verden. I stedet ser vekten ut til å ligge på ‘mine’: Alle skal forstå at dere er *mine* disipler.⁹ Altså skal denne observasjonen føre til at mennesker skal se at vi er disipler av selveste Jesus. Da er det *han* som kommer i sentrum, og *han* er attraktiv. Hans kjærlighet til oss gir oss også en modell for hvordan vi skal elske hverandre.

5. EN DISIPPEL BÆRER FRUKT

Senere i samme tale til disiplene sier Jesus at han er “det sanne vintre” og at disiplene er greinene.

“Bli i meg, så blir jeg i dere. Slik som greinen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare hvis den blir på vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt hvis dere ikke blir i meg.... Den som blir i meg og jeg i ham, bærer mye frukt. For uten meg kan dere ingen ting gjøre... Når dere bærer mye frukt, blir min Far forherliget, og da er dere mine disipler.”¹⁰

I Det gamle testamente brukes ofte vintreet som et bilde på Israel,¹¹ og de fleste gangene er faktisk poenget at Israel ikke har båret den frukten som Gud forventet av dem. Jesus er derimot det sanne vintre, oppfyllelsen av Israel, og det er bare i ham at noen kan bære den frukten som

⁶ Luk 14,26-27.33

⁷ Luk 14,28-32

⁸ Joh 13,34-35

⁹ På gresk kommer ‘mine’ først i setningen, noe som ofte antyder hvor trykket ligger.

¹⁰ Joh 15,1-8

¹¹ F.eks. Sal 80; Jer 2,21; 8,13; Esek 15,1-8; 17,6-8; 19,10-14; Hos 10,1; 14,7

Gud forventer. Jesus definerer ikke hva slags frukt han snakker om, fordi det uansett ikke er det vi skal fokusere på. Det eneste budet han gir er "bli i meg." Og enhver som blir i ham, er en del av det trofaste og fruktbare vintreet som Gud så etter i Israel¹² og dermed en sann disippel.

¹² Whitacre, R. A., "Vine, Fruit of the Vine" i: Green, J. B. et al, *Dictionary of Jesus and the Gospels* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1992), s. 867-868.